

Miljöprogram med miljöpolicy, remissversion 2013-11-19

Motala kommun

Beslutsinstans:

Datum:

Reviderande instans:

Datum:

Gäller från:

Diarienummer: 13/KS 0111

Paragraf:

Diarienummer:

Paragraf:

---

1. Bakgrund och syfte

Syftet med dokumentet är att ge en samlad beskrivning av hur Motala kommun som organisation bidrar till att genomföra de nationella miljömålen genom lokala mål, strategier och planer. En övergripande målsättning enligt kommunens ledningssystem är att minska antal styrdokument.

Dokumentet ska redovisa politiska ställningstaganden samt klargöra ansvar och roller för planering och genomförande av kommunens interna miljöarbete i enlighet med kommunens ledningssystem LedMot. Miljöprogrammet beskriver syfte, struktur och relation mellan kommunala styrdokument inom miljöområdet.

Det nya dokumentet Miljöprogram innehåller även Miljöpolicy för Motala kommun.

Hyr styra mot hållbar utveckling?

Nationell nivå

Den miljömässiga dimensionen i begreppet hållbar utveckling definieras i de nationella miljömålen. Den 22 juni 2010 beslutade riksdagen om en ny målstruktur för miljöarbetet i Sverige, en ny organisation och nya bedömningsgrunder för miljö kvalitetsmålen. Målstrukturen utgörs numera av generationsmål, miljö kvalitetsmål och etappmål.

För att Sverige ska nå miljö kvalitetsmålen behöver riksdag, regering, myndigheter, länsstyrelser, kommuner, företag, frivilliga organisationer och enskilda individer engagera sig och ta sin del av ansvaret. Det övergripande ansvaret för genomförande har fördelats på olika sektorsmyndigheter som Naturvårdsverket, Boverket, Skogsstyrelsen och Kemikalieinspektionen.

En samlad information om miljö målsarbetet i Sverige och tillståndet i miljön finns på den nationella miljö målsportalen, www.miljomal.se. Mer information finns också hos länsstyrelsernas miljö målsnätverk RUS.

De 16 nationella miljö kvalitetsmålen är:

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giffri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar

13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

Östergötland berörs av femton miljö kvalitetsmål eftersom länet saknar fjällmiljöer.

Regionen

På regional nivå samordnas miljömålsarbetet av Länsstyrelserna som tillsammans med länets aktörer arbetar för att miljömålen ska få genomslag i länet och miljö kvaliteten förbättras. Länsstyrelserna följer också upp tillståndet i miljön och hur miljö arbetet fortskrider.

I maj 2012 antog Regionförbundet Östsams fullmäktige ett regionalt utvecklingsprogram, RUP, som ska vara vägledande för kommuner, landsting, statliga myndigheter, näringsliv och det civila samhället. En av programmets åtta strategier handlar om att ställa om regionens utveckling i en riktning som är ekologiskt hållbar ur ett lokalt och ett globalt perspektiv. Särskild vikt läggs vid att öka regionens robusthet mot höjda energipriser och att minska användningen av naturresurser. Det konstateras att regionen måste kraftsamla under de närmaste åren för att långsiktiga energi- och klimatpolitiska mål ska kunna nås.

Regionförbundet Östsam har under 2013 utarbetat ett insatsprogram som preciserar regionens ambitioner för energi- och klimatfrågor så som de uttrycks i det regionala utvecklingsprogrammet. Syftet är att de insatsområden som pekats ut ska initiera konkret handling. Regionförbundet och Länsstyrelsen har drivit programprocessen tillsammans utifrån sina respektive uppdrag. Länsstyrelsens åtgärdsförslag har införlivats i insatsprogrammet för Energi och Klimat.

Kommunen

Kommunerna har flera avgörande roller i arbetet för att nå miljömålen som ledande aktör i samhällsutvecklingen, inspiratör, myndighet och verksamhetsutövare. Genom att översätta nationella och regionala miljömål till lokala mål och åtgärder kan miljömålen bli verksamma redskap i den lokala politiken för en bättre miljö både globalt och lokalt.

Kommunerna har även ett formellt ansvar att uppfylla vissa planeringsuppdrag som definieras i svensk lagstiftning medan andra styrdokument endast är rekommendationer i sektorsmyndigheternas handböcker och råd. I bilaga 2 redovisas befintliga styrdokument och deras status.

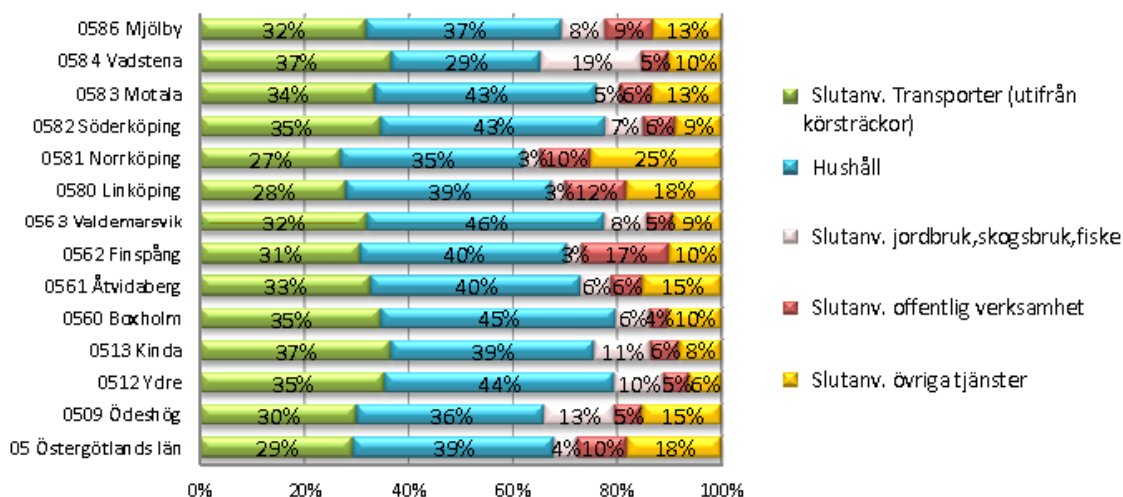
Kommunen har i sin roll som verksamhetsutövare ett ansvar att följa gällande lagstiftning och en möjlighet att inspirera andra som ett gott föredöme. För att säkerställa att verksamheten uppfyller lagstadgade krav och beslutade mål har Tekniska förvaltningen vatten och avfall implementerat ett miljöledningssystem enligt standarden ISO 14001. Enligt standarden skall organisationen ha en miljöpolicy med ett åtagande om ständiga förbättringar och förebyggande av förorening. Organisationen ska även förbinda sig att följa tillämpliga lagkrav och andra krav relaterade till organisationens miljö aspekter.

2. Nulägesbeskrivning

Det attraktiva och klimatsmarta Motala är ett av fyra politiskt prioriterade områden och hållbarhetsfrågorna utpekade som en strategisk framtidsfråga i kommunens gemensamma planeringsförutsättningar. Ekonomi framhålls som en viktig drivkraft i det interna miljöarbetet.

I Motala kommun har arbetet för att minska klimatpåverkan prioriterats. Stora satsningar har gjorts att fasa ut fossila bränslen i fastighetsbeståndet och fordonsflottan, att energieffektivisera och spara. De totala utsläppen av klimatpåverkande växthusgaser har minskat med ca 6 % mellan åren 2005 och 2010. Samtidigt kan konstateras att vi med den nuvarande minskningstakten inte kommer att uppnå det beslutade målet om en utsläppsnivå på 2,0 ton CO₂ per kommuninvånare till år 2020.

Andel av energianvändning inom olika sektorer, exkl. industrin

Figur 1. Andel av total energianvändning exklusive bygg- och industriverksamhet inom olika samhällssektorer år 2010. Transportsektorns utsläpp beräknade utifrån fordonens körsträckor. Källa: SCB/Östsam

Som framgår av den samlade energianvändningen i Motala kommun år 2010 står hushållen för den största delen av förbrukningen. Transporterna representerar ca en tredjedel av energiförbrukningen genomfartstrafiken oräknad. Slutanvändning i offentlig verksamhet uppgår till ca 6%.

Industri och byggverksamhet förbrukar ca 10 % av den totala energiförbrukningen i Motala kommun.

Kommunen har i sin verksamhet flera möjligheter att påverka genomförandet av miljö kvalitetsmålen:

- Ledande aktör inom samhällsutvecklingen
- Myndighetsutövning
- Egen verksamhet inom förvaltningarna
- Inspiratör

3. Lokala strategier och prioriteringar

Motala kommun har ett ledningssystem, LedMot, som beskriver hur vi styr, driver och utvecklar vår verksamhet och våra tjänster mot beslutade mål och politiska prioriteringar. Inför mandatperioden 2015 – 2018 föreslås en översyn av nuvarande mål och uppdrag inom ramen för LedMot enligt nedanstående redovisning:

Inriktningsmål för hållbarhet

Kommunfullmäktige har formulerat fem gemensamma inriktningsmål som enligt kommunens ledningssystem LedMot skall vara styrande för all verksamhet. Inriktningsmålen ska gälla över flera mandatperioder och är ej direkt uppföljningsbara. Ett av de beslutade inriktningsmålen avser kommunens arbete för hållbar utveckling:

- *Motala kommun ska genom sin verksamhet och sina beslut sträva efter ett hållbart samhälle*

I miljöpolicy för Motala kommun redovisas vägledande principer för **hur** vi gemensamt ska verka för att styra verksamheten mot en hållbar utveckling, se bilaga 1.

I miljöprogrammet beskrivs **vad** som ska genomföras för att kommunen i sin verksamhet och sina beslut ska styra mot en hållbar utveckling avseende miljö konkretiseras i mål för respektive nivå.

Hur styr Motala kommun mot ökad hållbarhet miljö?

Naturvårdsverket konstaterar att 14 av 16 beslutade nationella miljö kvalitetsmål inte kommer att kunna uppnås till år 2020. För att kunna nå de långsiktiga målen till år 2050 krävs breda uppgörelser kring färdriktningen och drastiska utsläppsminskningar i de industrialiserade länderna. Många av de åtgärder som krävs rör den kommunala nivån.

Länsstyrelsen i Östergötland bedömer att det regionalt kan bli svårt att nå sju av de nationella miljö kvalitetsmålen inom tidsramarna, Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Giftfri miljö, Ingen övergödning, Levande skogar, God bebyggd miljö och Ett rikt växt- och djurliv. Länsstyrelsen har pekat ut fem arbetsområden som extra viktiga för att nå miljö kvalitetsmålen; energi, byggd miljö, övergödning, odlingslandskapet samt transporter.

Motala kommun ska verka för att de nationella generationsmålen för miljö uppnås genom att i sin verksamhet följa beslutad miljöpolicy samt antagna strategier och mål. Kommunens strategier och prioriteringar av de regionala miljömålen baseras på den analys som redovisas i Miljömålsuppföljningen 2013. Utpekade insatsområden i den regionala utvecklingsplanen, RUP och de konkretiseringar som beskrivs i förslaget till insatsprogram för energi och klimat har vidare beaktats.

Kommunens övergripande strategi för att genomföra de nationella miljömålen kan sammanfattas i tre insatsområden med koppling till klimat, miljö och natur. Behovsanalysen baseras på kommunen som geografiskt område och åtgärdsförslagen riktas till alla boende och verksamma inom kommunen.

Insatsområde 1: Ett klimatsmart Motala

Den nationella färdplanen för ett koldioxidneutralt Sverige år 2050 är ett uppdrag som kräver handling på den lokala nivån. Målsättningen är en fossiloberoende kommun. En stor utmaning är att stimulera utvecklingen mot ett mer transportsnålt samhälle samtidigt som Östergötlands utveckling som en flerkärning stadsregion fördjupas. En god samhällsplanering är avgörande och utvecklingen av resurseffektiva transportsystem en nödvändighet. Påbörjade insatser för en fossiloberoende fordonsflotta med mer energieffektiva fordon och förnybara, helst lokala drivmedel måste fullföljas. I all verksamhetsplanering och upphandling bör åtgärder för att minska transportarbetet prioriteras. Exempel på insatsområden är samordnad distribution av varor och närproducerad mat. Klimatåtgärder för minskad biltrafik bör samordnas med folkhälsoarbetet. Att ersätta korta bilresor med gång eller cykel ger positiva synergier i form av mer fysisk aktivitet samt minskade luftföroreningar och buller. Funktionsblandade samhällen med god tillgång till kollektivtrafik ökar förutsättningarna för social integration.

Det har ett stort symbolvärde att kommunen tar ett särskilt ansvar för det offentliga fastighetsbeståndet. Det pågående arbetet med energieffektivisering bör därför fullföljas och fördjupas i samverkan med brukarna. Användning av förnybara energikällor ska prioriteras. Vid upphandling av produkter och tjänster ska krav på energieffektivitet ställas där så är relevant. Ett livscykelperspektiv ska tillämpas vid inköp av produkter för ökad resurseffektivitet i material- och energianvändning. Vid försäljning av kommunal mark ska samordnade krav på energieffektiv nybyggnation ställas så långt det är möjligt. Kommunen har även ett ansvar för att bedriva opinionsbildning i energi- och klimatfrågor exempelvis genom medborgardialog och i samband med myndighetsutövning.

Insatsområde 2: Rent och resurssnålt från råvara till avfall

Flera av de nationella miljö kvalitetsmålen som frisk luft, rent vatten och en giftfri miljö, upplevs som en självklarhet men hotas ständigt av vår livsstil. Genom stora ansträngningar i reningsteknik och förändrade beteenden har många av miljöproblemen i Sverige bemästrats, men ökad konsumtion och nya kemikalier skapar ständigt nya utmaningar. Den ökade globala kemikalie- och varuproduktionen bidrar till ökad diffus spridning av farliga ämnen i hela kedjan från råvara, produktion, användning och till avfallshantering. Nya orosmoment med potentiellt stora miljöeffekter är exempelvis hormonstörande ämnen och nanopartiklar.

Kommunen ska aktivt verka för att minska spridningen av farliga ämnen till miljön genom att ställa miljökrav i upphandling, bedriva ett ambitiöst tillsynsarbete samt genomföra fortsatta satsningar i syfte att minska föroreningshalterna i avloppsslammet. I den egna verksamheten ska användningen av kemikalier aktivt begränsas. Andelen ekologisk mat i den kommunala verksamheten ska fortsätta att öka och sanering av förorenade områden stimuleras.

Avfallsmängderna ska minskas genom åtgärder som förebygger uppkomsten av avfall. Behandlingen av det avfall som ändå uppstår ska hanteras enligt avfallshierarkin, det vill säga först förberedelse för återanvändning därefter materialåtervinning, följt av annan återvinning och sist bortskaffande. Principen bör aktivt tillämpas i den kommunala verksamheten, exempelvis i kommunens kosthantering.

Kommunala verksamheter och myndigheter ska i samverkan med det lokala näringslivet aktivt verka för att tillämpliga regelverk och övergripande mål efterlevs genom förebyggande arbete och tillsyn.

Insatsområde 3: Biologisk mångfald och ekosystemtjänster

För att nå målet gynnsam bevarandestatus för i Sverige naturligt förekommande naturtyper och arter har det störst betydelse vad som sker i vardagslandskapet. Hänsyn i nyttjandet av mark och vatten men även skötselåtgärder utanför skyddade områden är därför av största vikt. Övergödning av våra vatten ska aktivt motverkas i samverkan mellan offentligt och privat.

Kommunen har ett särskilt ansvar för hotade arter med viktiga bestånd inom kommunens gränser som spetsnate, kransalger, Vätterns relikter, trumgräshoppa och kornknarr. Generella åtgärder som kan vidtas på egen mark är anläggning av nya våtmarker, introduktion av hyggesfria avverkningsmetoder samt gynnande av odlingslandskapets arter i planering och drift exempelvis genom betesdrift och anpassad slåtter.

Tillgången till tätortsnära grönområden behöver säkras och arbetet med att bevara den biologiska mångfalden och kulturmiljön utvecklas. Stor hänsyn ska tas till naturen som en värdefull resurs för motion, friluftsliv och fiske. Naturen och kulturlandskapet är även ett levande kulturarv att bevara och utveckla som en länk till vår historia. Genom en fortsatt satsning på utomhuspedagogik skapas tidigt en förståelse för ekosystemets funktion hos barn och ungdomar.

Kommunala mål och indikatorer för hållbarhet / miljö

Kommunstyrelsen ansvarar för att upprätta kommungemensamma resultatmål för de av kommunfullmäktige antagna gemensamma inriktningsmålen. Kommunstyrelsen har ansvar för att följa upp de gemensamma resultatmålen.

Inriktningsmålet ska konkretiseras i mål och åtgärder för genomförande som redovisas i separata styrdokument, se kapitel 4. Styrdokumentet ska utgå ifrån de nationella och regionala miljömålen samt följa de politiska prioriteringar och ekonomiska ramar som fastställts. Varje nämnd ansvarar för att aktivt arbeta med planering, genomförande och uppföljning av beslutade mål och strategier avseende kommunens miljöarbete i enlighet med miljöprogrammets ansvarsfördelning.

De politiska facknämnderna har ansvar för att den verksamhet som utförs i kommunen fungerar och utvecklas i enlighet med vad som följer av lagstiftning och den inriktning som bestämts av kommunfullmäktige. De inriktningsmål som fastställts av kommunfullmäktige bryts ned av den ansvariga nämnden till resultatmål. Nämnden ansvarar för uppföljningen av sina resultatmål. Nämnden ska följa den egna verksamheten och ta initiativ till de förändringar och förbättringar som behövs. Detta innebär även ett ansvar för att den interna kontrollen är tillräcklig.

Översyn av resultatmål varje mandatperiod

Efter valet 2014 tillsätts en tillfällig beredning för politiska prioriteringar med uppdrag att presentera nya resultatmål inför den nya mandatperioden. Nya kommungemensamma resultatmål för miljö kommer att redovisas i ett samlat förslag till nya mål för mandatperioden 2015 – 2018.

4. Styrdokument Hållbarhet / miljö

Motala kommun väger samman den nationella lagstiftningen och den politiska viljeinriktningen i kommunen i olika styrdokument som används för att leda verksamheten. Förvaltningarna beskriver genom verksamhetsplaner hur lagstiftning och politiska mål ska uppfyllas. Hur den kommunala verksamheten ska styra mot en hållbar utveckling där miljöpåverkan beaktas i varje beslut på alla nivåer i organisationen beskrivs i miljöpolicy för Motala kommun, se bilaga 1. Ledningssystemets yttersta del mot medborgare och kunder är servicegarantier som tydliggör innehåll och standard i kommunens tjänster. Servicegarantier ska tillämpas oavsett vem som utför tjänsten. Dokumentens inbördes struktur och namn regleras i LedMot.

Kommunen kan i sitt uppdrag även påverka externa aktörers miljöpåverkan inom kommun som geografiskt område. Exempel på detta är:

- fysisk planering (ÖP, DP)
- verksamhetsstyrning (regelverk, taxor och avgifter)
- tillsyn (kontroll av regelefterlevnad)

Kommunens långsiktiga planeringsdokument ger underlag för såväl internt utvecklingsarbete som styrning och formell prövning av, samt villkor för, exempelvis bygglov i kommunens myndighetsutövning. De reglerar även förutsättningar för gemensamma uppdrag som översiktlig planering, avfallshantering och VA-system. Vissa planeringsunderlag regleras i nationell lagstiftning medan andra upprättas utifrån organisationens egna behov på frivillig basis.

Politiskt beslutade inriktningsmål, strategier och prioriterade områden ska beaktas i respektive plan/styrdokument och aktiviteter för genomförande redovisas i förvaltningarnas verksamhetsplaner. I bilaga 2 redovisas år för antagande samt politiskt ansvar för kommunala styrdokument med en direkt koppling till de nationella miljömålen. I bilaga 3 redovisas hur de olika dokumenten styr mot de nationella miljömålen.

Inom verksamheterna kan det finnas ytterligare behov av att förtydliga det politiska uppdraget i form av handlingsplaner och program. Dessa dokument hanteras i enlighet med LedMot.

Miljöpolicy

Två enheter inom Tekniska förvaltningen är certifierade enligt standarden ISO 14001. Enligt standarden skall organisationen ha en antagen miljöpolicy som bland annat innehåller ett åtagande om ständiga förbättringar och förebyggande av förorening samt att tillämpliga lagkrav och andra krav som organisationen berörs av och som är relaterade till organisationens miljöaspekter, ska följas.

Politiskt ansvar:	KS
Ansvar:	KLF Stab
Medverkande:	Alla berörda förvaltningar och verksamheter
Antagande:	KF
Uppdatering	2004, Varje mandatperiod eller vid behov

Upphandlingspolicy

Upphandlingspolicyn med tillhörande riktlinjer beskriver generella principer som ska gälla vid all kommunal upphandling samt ger anvisningar för hur upphandlingar ska utformas så att även lokala och mindre företag ska kunna vara med och lämna anbud. Riktlinjerna innehåller en tydlig reglering av vilka miljökrav som ska ställas. Sociala och etiska krav ska ställas där så är möjligt. Policyn gäller för samtliga sex kommuner inom inköpssamverkan i Västra Östergötland. En upphandlingsplan ska upprättas inför varje nytt verksamhetsår som underlag för planering och prioritering.

Politiskt ansvar:	KS
Ansvar:	KLF Ekonomi
Medverkande:	Alla berörda förvaltningar och verksamheter
Antagande:	KF
Uppdatering	2012, vid behov

Tillhörande styrdokument:

- Riktlinjer

Kostpolicy

Kommunens kostverksamhet beskrivs som en del av arbetet för en långsiktig hållbar utveckling som innefattar ekologiska, sociala och ekonomiska perspektiv. Kostpolicyn är vägledande för hela kommunen och vilka krav som ställs på den mat som kommunen serverar. Gemensamma anvisningar som fastställs av kommunchefen ska tas fram enligt kostpolicyn

Politiskt ansvar:	KS
Ansvar:	KLF Stab
Medverkande:	KLF, Kostenheten, Bildning, Socialförvaltningen
Antagande:	KF
Uppdatering	2013

Tillhörande styrdokument:

- Anvisningar för förskola/skola Under framtagande
- Anvisningar socialförvaltningen Planeras

Översiktsplan

Enligt den behovsanalys som utfördes i samband med aktualitetsprövningen 2009 bör kommunens planeringsresurser i första hand koncentreras till projekt som bidrar till att uppfylla kommunens inriktningsmål. I första hand är de mål aktuella som handlar om att Motala ska bli ett attraktivare och mer hållbart samhälle med förbättrade pendlingsmöjligheter. Ett förslag till inriktning för den fysiska planeringen antogs år 2011. Frågor som framhålls är behovet av ett ökat regionalt samarbete kring Ortsstruktur, besöksnäring, infrastruktur och kommunikationer. Behovet av en grönstrukturplan för Motala tätort lyfts fram liksom planering för skydd av vattenresurser och masshantering.

Politiskt ansvar:	KS
Ansvar:	Stabsbyggnadsenheten
Medverkande:	Alla berörda förvaltningar och verksamheter
Antagande:	KF
Uppdatering	2006, Aktualitetsprövning 2010

Tillhörande styrdokument:

- Inriktning ÖP 09/KS 0483
- Landsbygdsprogram
- Vindkraftsplan KF 2011-04
- TÖP-LIS Under framtagande
- Grönstrukturplan Planprioritering
- Friluftspan 10/TN 0142
- Cykelplan Ingår i i projekt Motala cykelstad 2015
- Trafikstrategi Utarbetas
- Detaljplaner Utarbetas samt antas vid behov

Avfallsplan

Alla kommuner i Sverige måste ha en aktuell avfallsplan. Kommunfullmäktige beslutade 2012 att förlänga avfallsplanen från 2007 - 2010 i avvaktan på att arbetet med den nationella avfallsplanen slutförs. Avfallsplanen omfattar mål och åtgärder inom sju olika målområden för avfallshanteringen som identifierats utifrån bl.a. regionala och nationella miljömål, den nationella avfallsplanen och aktuell lagstiftning samt diskussioner i avfallsplaneringsprocessen.

Politiskt ansvar: VAN
Ansvar: TF Vatten och återvinning
Medverkande: KLF Stab, SBE, Miljö o Hälsa,
Antagande: 2007-02-26 KF § 63
Uppdatering: Vart fjärde år. Förlängd i avvaktan på ny nationell avfallsplan.

Underliggande styrdokument:

- Avfallsföreskrifter
- Avfalls-taxa
- Miljöledningssystem med interna mål

Tillsynsplan

Redovisar hur Miljö- och hälsoskydds-enheten utifrån identifierade behov och tillgängliga resurser planerar tillsynsverksamheten för att uppfylla mål och lagkrav som nationella miljö kvalitetsmål, folkhälsomål, regionala miljömål, miljö kvalitetsnormer, förvaltningsrättsliga regler, angivna tillsynsintervaller och lokala politiska dokument. Planen omfattar även övriga arbetsuppgifter som ålagts enheten enligt fastställt reglemente. Omfattar åtgärder för aktuellt år samt övergripande planering för de efterföljande två åren.

Politiskt ansvar: PMN
Ansvar: Miljö och hälsa
Medverkande: Miljö och hälsa, KLF
Antagande: PMN
Uppdatering: Varje år

Klimat- och energiplan

Den lagstaddade planen för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen kombineras med en klimatplan med särskilt fokus på den lokala energianvändningens effekt på klimatet.

Politiskt ansvar: TN
Ansvar: Fastighetschefen (energiplanering och upphandling av el)

Medverkande: Alla förvaltningar och verksamheter
Antagande: KF
Uppdatering: Varje mandatperiod

Underliggande styrdokument:

- Resepolicy
- Anvisningar för fordon och trafiksäkerhet
- Ramavtal för upphandling av fordon och samhällsbetalda resor
- Lokalplanering

Vattenplan

Stadsbyggnadsenheten har ett uppdrag (11/KS 0035) att kartlägga kommunens övergripande vattenarbete samt föreslå framtida organisation, ansvar och arbetssätt för att förverkliga vattendirektivets intentioner. Detta innebär bl a att en vattenplan ska upprättas för att säkerställa att Vattendirektivets intentioner uppfylls. Vattenplanen är en kommunal handlingsplan som ska omfatta allt yt- och grundvatten i Motala kommun och är till för att nå miljökvalitetsnormerna god status i våra vattenförekomster. Handlingsplanen behandlar de miljöproblem som identifierats i vattenmyndigheternas åtgärdsprogram och redovisar konkreta mål och åtgärder som bedöms vara viktigt att arbeta med i Motala kommun. En del i detta arbete är att trygga försörjningen av rent dricksvatten. Den nuvarande vattenplanen från 1998 behöver uppdateras för att hantera aktuella frågeställningar och arbetssätt.

Politiskt ansvar: KS
Ansvar: Stabsbyggnadsenheten
Medverkande: SBE, KLF, VA-grupp med representanter för VA, PMN, TF
Antagande: KF
Uppdatering: Färdig för antagande 2016

Tillhörande styrdokument:

- Dagvattenpolicy
- Vatten- och avloppsplan (VA-plan)
- Kalkningsplan
- VA-taxa

Naturvårdsprogram

Strategier, mål och åtgärder för att säkerställa bevarande av naturvärden. Redovisar kommunens värdefulla naturområden som underlag den fysiska planeringen. Klargör mål och ambitioner för det kommunala naturvårdsarbetet.

Ansvar: Tekniska förvaltningen / kommunekologen
Medverkande: Alla berörda förvaltningar och verksamheter
Antagande: KF
Uppdatering: Varje mandatperiod, kunskapsunderlag löpande

Underliggande styrdokument:

- Strategi kommunal skog
- Skogsbruksplan
- Skötselplaner naturreservat
- Skötselplaner tätortsnära grönområden

5. Formell process miljöprogram

Uppdatering

Förteckning över styrdokument ska uppdateras vid förändringar.

Fördelning av uppdrag och ansvar sker via kommunens beslutsstödssystem Hypergene.

Aktualitetsprövning

Programmet ska ses över en gång per mandatperiod. Ett förslag till reviderat miljöprogram tas av fram i slutet av varje mandatperiod. Programmet bör samordnas med kommunens lokala utvecklingsplan, LUP.

Remiss

Hållbar utveckling kräver långsiktiga insatser och ett övergripande arbetssätt som löper över flera mandatperioder. För att uppnå avsedd effekt med koppling till inriktningsmålet för hållbarhet, är det angeläget att miljöprogrammet är väl känt och förankrat såväl internt som externt. Dokumentet bör därför vara föremål för en bred remiss som omfattar både kommunala och regionala aktörer inom såväl förvaltning, politik, näringsliv, föreningsliv och allmänhet.

Fastställande

Inför varje ny mandatperiod genomförs en översyn av samtliga övergripande styrdokument. I samband med detta prövas miljöprogrammets inriktning för att därefter formellt fastställas av kommunfullmäktige.

Bilaga:

- 1) Miljöpolicy för Motala kommun
- 2) Status antagna styrdokument 2013
- 3) Hur styr vi mot de nationella miljömålen?

Referenser

Styrdokument och uppföljning nationell och regional nivå www.miljomal.se

Miljöpolicy för Motala kommun

Motala kommun ska verka för en bättre miljö genom att ständigt värdera det vi gör utifrån miljöpåverkan. Vi styr verksamheten mot en hållbar utveckling där miljöpåverkan beaktas i varje beslut på alla nivåer i organisationen.

Utvecklingen ska ske i harmoni med den lokala miljön utan att den tar skada lokalt eller någon annanstans, vare sig nu eller i framtiden.

Vi uppnår detta genom att:

- miljöarbetet är förebyggande och öppet med ständig förbättring i fokus
- bedriva ett systematiskt miljöarbete med tydliga mål och uppföljning för att säkerställa att gällande lagstiftning och övergripande mål uppfylls
- ständigt sträva efter minskad förbrukning av resurser i form av energi och råvaror samt öka andelen förnybar energi
- påverka med de miljökrav vi ställer på företag, leverantörer, myndigheter och organisationer vid upphandling av varor och tjänster
- öka kunskapen och engagemanget för miljöfrågor hos alla anställda och förtroendevalda så att vårt arbete ständigt förbättras och utvecklas
- informera om vårt miljöarbete och våra miljömål samt föra en dialog med kommuninvånare och andra intressenter
- inom de nätverk och organisationer där kommunen ingår samverka för kunskap, erfarenhetsutbyte och gemensamma åtgärder

ANTAGEN AV KOMMUNFULLMÄKTIGE 2013-xx-xx

Camilla Egberth
Kommunalråd

Karl-Axel Pettersson Molinder
Kommunfullmäktiges ordförande

Bilaga 2. Status befintliga styrdokument

Befintliga styrdokument	Beslutsinstans	År	Status
Översiktsplan	KF	2006	Aktualitetsprövad 2012
Avfallsplan	KF	2002	Förlängd tillsvidare 2012 i avvaktan på ny nationell avfallsplan
Klimat- och energiplan	KF	2009	Uppdateras 2013
Naturvårdsplan	KF	2001	Uppdateras 2013
Vattenprogram	MHN	1998	Uppdateras senast 2016
Dagvattenpolicy	KF	2007	Inarbetas i Vattenplan, senast 2016

Styrdokument	Lagkrav	Innehåll
Översiktsplan	Plan- och miljölagen PBL 3 kap 1§	Kommuner ska ha en översiktsplan (ÖP) som omfattar hela kommunens yta. Syftet är att ge vägledning och stöd i beslut om användningen av mark- och vattenområden samt hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras.
Avfallsplan	Miljöbalken (1998:808)	Ska styra mot att minska avfallsmängderna och underlätta avfallshanteringen i kommunen.
Klimat – och energiplan	Lag om kommunal energiplanering (1977:439)	Långsiktig strategi och plan för energianvändning som ska styra mot att minska klimatutsläppen från kommunen.
Vattenplan	Vattenförvaltningsförordningen (2004:660)	Krav på årlig rapportering av åtgärder till Havs- och vattenmyndigheten. Syftet är att uppnå god status i våra vattendrag i enlighet med vattendirektivet.
Naturvårdsprogram	Rekommendation från Naturvårdsverket.	Frivilligt för kommuner. Kunskapsunderlag för fysisk planering. Visar en kommuns status och ambition inom området.
Dagvattenpolicy	Frivillig för kommuner.	Riktlinjer som ska gälla vid ny- och ombyggnation.

Bilaga 3. Nationella miljömål - intern fördelning av ansvar i Motala kommun

Styrdokument	Ansvarig nämnd	Begränsad klimat-påverkan	Frisk luft	Bara naturlig försurning	Giffri miljö	Skyddande ozonskikt	Säker strålmiljö	Ingen övergödning	Levande sjöar och vattendrag	Grundvatten av god kvalitet	Hav i balans	Myllrande våtmarker	Levande skogar	Ett rikt odlingslandskap	Storslagen fjällmiljö	God bebyggd miljö	Ett rikt växt- och djurliv
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6
Miljöpolicy	KS	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x		x	x
Upphandlingspolicy	KS	x			x												
Kostpolicy	KS				x			x						x		x	
Anvisningar förskola/skola	BN																
Anvisningar socialförvaltningen	SN																
Översiktsplan	KS	x	x	x				x	x			x	x	x		x	x
<i>Landsbyggsprogram</i>	KS	x												x		x	
<i>Vindkraftsplan</i>	KS	x	x	x												x	
<i>Friluftsplän</i>	TN															x	x
<i>Grönstrukturplan</i>	KS												x	x		x	x
<i>TÖP-LIS</i>	KS								x							x	x
<i>Cykelplan</i>	TN	x	x	x												x	
<i>Trafikstrategi</i>	TN	x	x	x												x	
<i>Detaljplaner</i>	KS/PM N	x														x	
Avfallsplan	VAN	x	x		x			x								x	
<i>Avfallsföreskrifter</i>	VAN				x											x	
<i>Avfallstaxa</i>	VAN				x											x	
<i>Miljöledningssystem</i>	VAN	x			x												
Tillsynsplan	PMN	x	x	x	x	x	x	x	x	x							
Klimat- och energiplan	TN	x	x	x													
<i>Resepolicy</i>	PN	x	x					?								x	
<i>Anvisningar för fordon och trafiksäkerhet</i>																	
<i>Ramavtal fordon och samhällsbetalda resor</i>	KS	x	x													x	

<i>Lokalplanering</i>	KS	x	x	x															
Vattenplan	?				x			x	x	x	x	x						x	x
<i>Dagvattenpolicy</i>	KS							x	x	x		x						x	
<i>VA-plan</i>	VAN							x										x	
<i>Kalkningsplan</i>	PMN		x							x									x
<i>VA-taxa</i>	VAN								x	x									
													x	x	x				
Naturvårdsprogram	TN							x					x	x	x			x	x
<i>Skogsbruksplan</i>	TN													x					x
<i>Skötselplaner NR</i>	TN													x	x	x			x
<i>Skötselplaner grönområden</i>	TN							x						x	x				x
<i>Skogsstrategi</i>	KS?													x	x				x